

Sygepleje til sårbare patienter...

... Og hvem er de sårbare patienter???

Dorthe Susanne Nielsen
Sygeplejerske, Professor i Sårbarhed
Geriatrisk afdeling G
Odense Universitetshospital

Kultur – hvad betyder det?

- En gruppe menneskers fælles livsform, som værdier, traditioner, sprog, normer, overbevisninger og symboler
- Kultur er en proces, hvor almindelige aktiviteter får en følelsesmæssig og moralsk betydning for deltagerne
- Kultur er ikke homogen eller statisk, kultur er en proces, hvorigennem almindelige aktiviteter og tilstande får en følelsesmæssig og moralsk betydning for deltagerne

(Kleinman, Benson 2006)

Sårbarhed

Når man er sårbar er man let at gøre ked af det eller skade psykisk eller fysisk – let at sårer eller gå i stykker - at være åben for angreb eller skade

Den danske ordbog

Sårbarhed er eksistentiel og iboende os alle!

Kari Martinsen

Sårbarhed

Et perspektiv på sårbarhed baseret på differentiering mellem objektive ydre risikofaktorer og en subjektiv oplevelser og følelse af sårbarhed

**Udefra perspektiv
- risikofaktorer**

- **Etic-perspektivet** refererer til normative sociale faktorer som social og civil status, netværk og familie, som lader os se objektive risikofaktorer
- **Emic-perspektivet** relaterer til individets egen oplevelse af sårbarhed

**Indefra perspektiv – Autonomi,
handlemuligheder, handleevne**

Reflekterende spørgsmål:

- 1.) Udelukker vi grupper i samfundet ved at italesætte dem som "**sårbare**"?
- **Unge, gravide, familier, psykisk syge, ældre...**
- 2.) Bliver grupper af menneskers **sårbarhed** en legal årsag til eksklusion og manglende involvering? Fremfor inklusion og involvering?
- **Udredning, behandling, adgang til sundhedsydelser**
- 3.) Hvordan bliver vi bedre til at identificere den enkeltes **sårbarhed** og inkludere mennesket i sårbare positioner?
- **Netværk, alder, bolig,**

Kari Martinsen

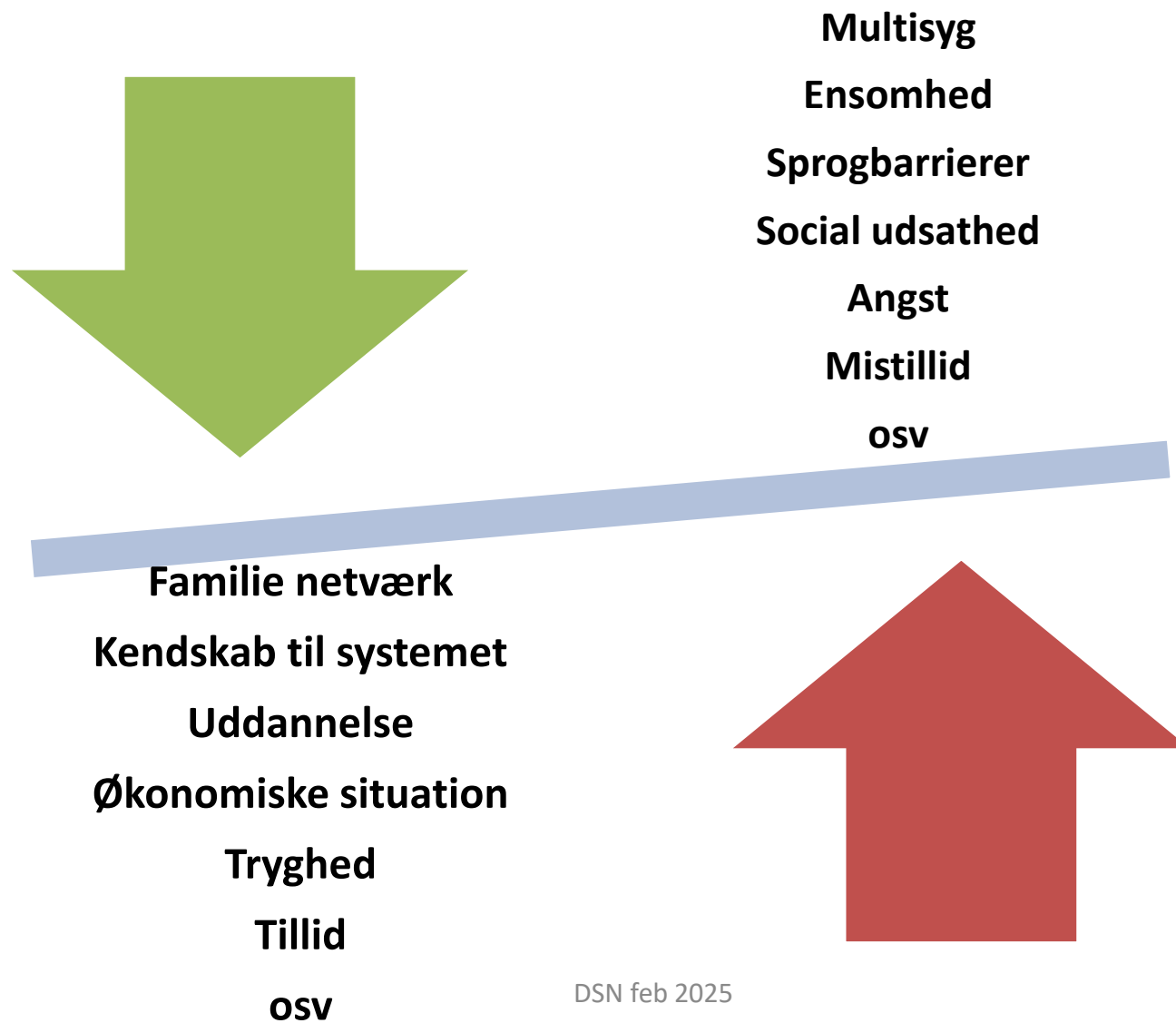
- Sårbarhed iboende os alle
- Værdighed og sårbarhed er forbundne
- Værdighed og respekt som samfundsgivne og kulturelle positioner

Så hvem er de
sårbare patienter?

Hvordan identificeres patienters sårbarhed?

Hvordan identificeres sårbarheden?

Multisyg

Ensomhed

Antje Damm

Familie

Kendskab t

Uddan

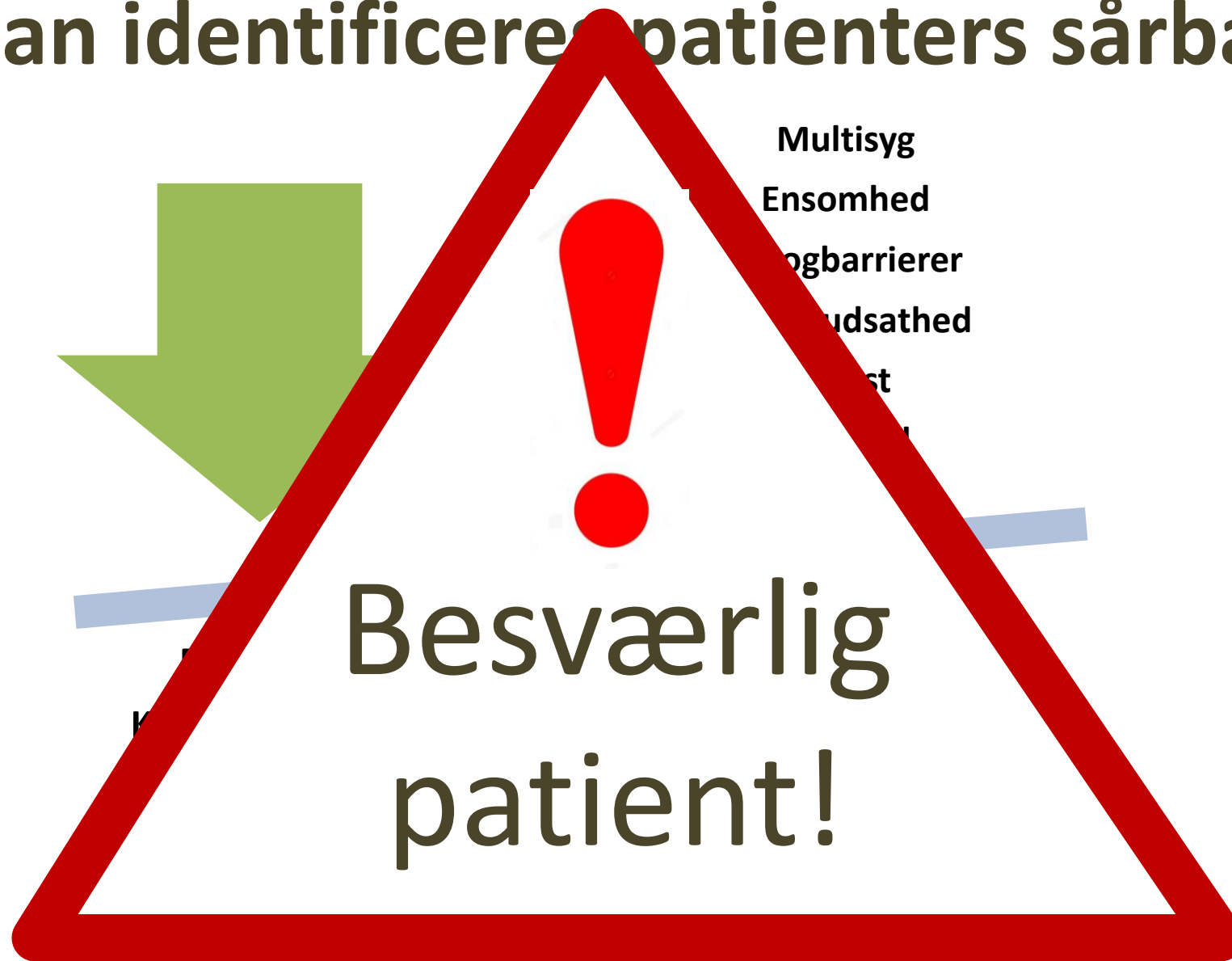
Økonomisk

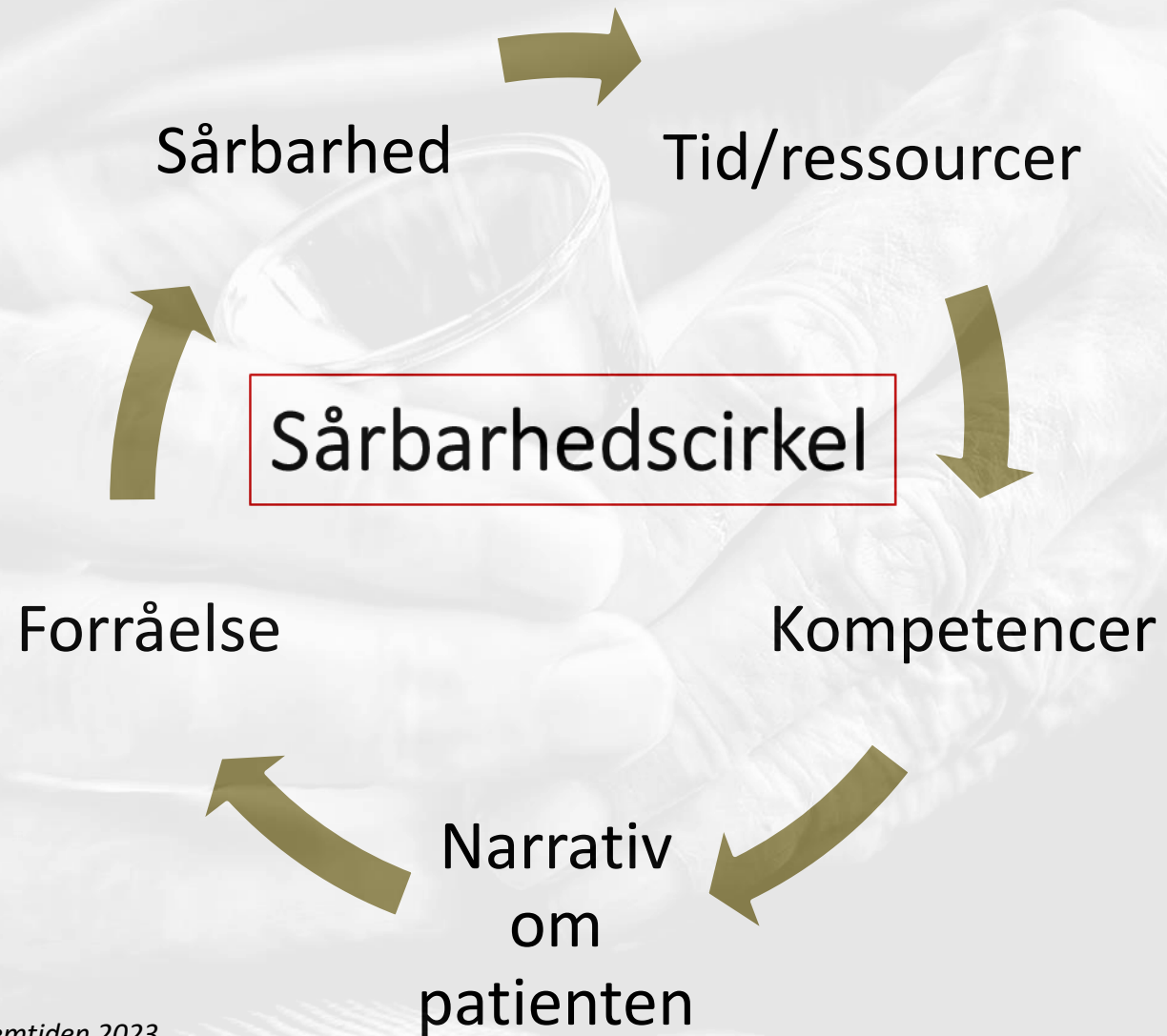
Tryk

Tillid

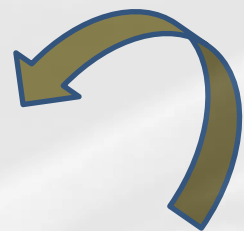
osv

Hvordan identificeres patienters sårbarhed?

Sårbarhed
smitter til de
pårørende og
de
professionelle

Sårbarhed

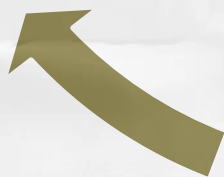
Tid/ressourcer

Kompetencer

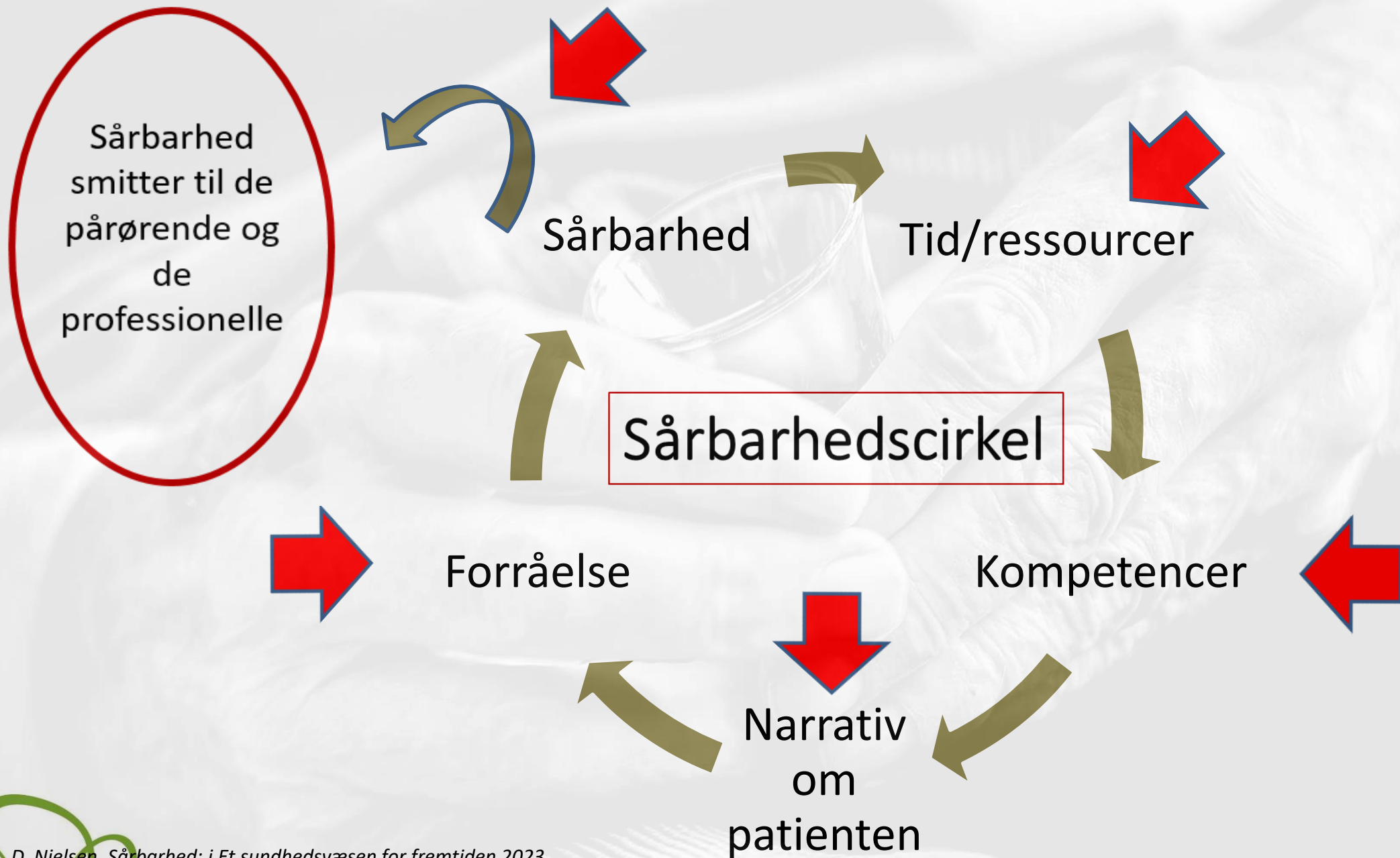
Narrativ
om
patienten

Forråelse

Sårbarhedscirkel

"Vi stiller ikke spørgsmål til patienterne når vi ikke har tid til at lytte til deres svar"

"Du må "gøre" det i din ble – jeg har ikke tid nu"

"De skal ikke tro de er på et 5 stjernet hotel"

Kultur og sårbarhed

"Jeg ved ikke hvordan jeg skal blive i faget når jeg får en familie"

"Jeg tør ikke bede om hjælp for sygeplejerskerne har så travlt"

"Hallo damen" på stue 5

Safe-space i afdeling G

- Tonen og kulturen
- Tæt samarbejde med ledelsen
- Dorte Birkemose og Rikke Høgsted
 - Et ugentligt safe-space
- Maiken Baagøe Christensen
 - At gå tilbage til en "fuser" eller en "knast"
- Opsamling af data og erfaringer over to år

this is a

SAFE
SPACE

to be who you are

De narrativer vi er med til at skabe om andre

1. Den dæmoniserende fortælling
2. Den eksotiske fortælling
3. Den barnlige fortælling
4. Offer fortællinger

Hvordan identificerer vi dem der udfordrer os?

1. Likeable – competent
2. Likeable – incompetent
3. Unlikeable – competent
4. Unlikeable – incompetent

Hvem har ansvaret?

COPE- Modellen

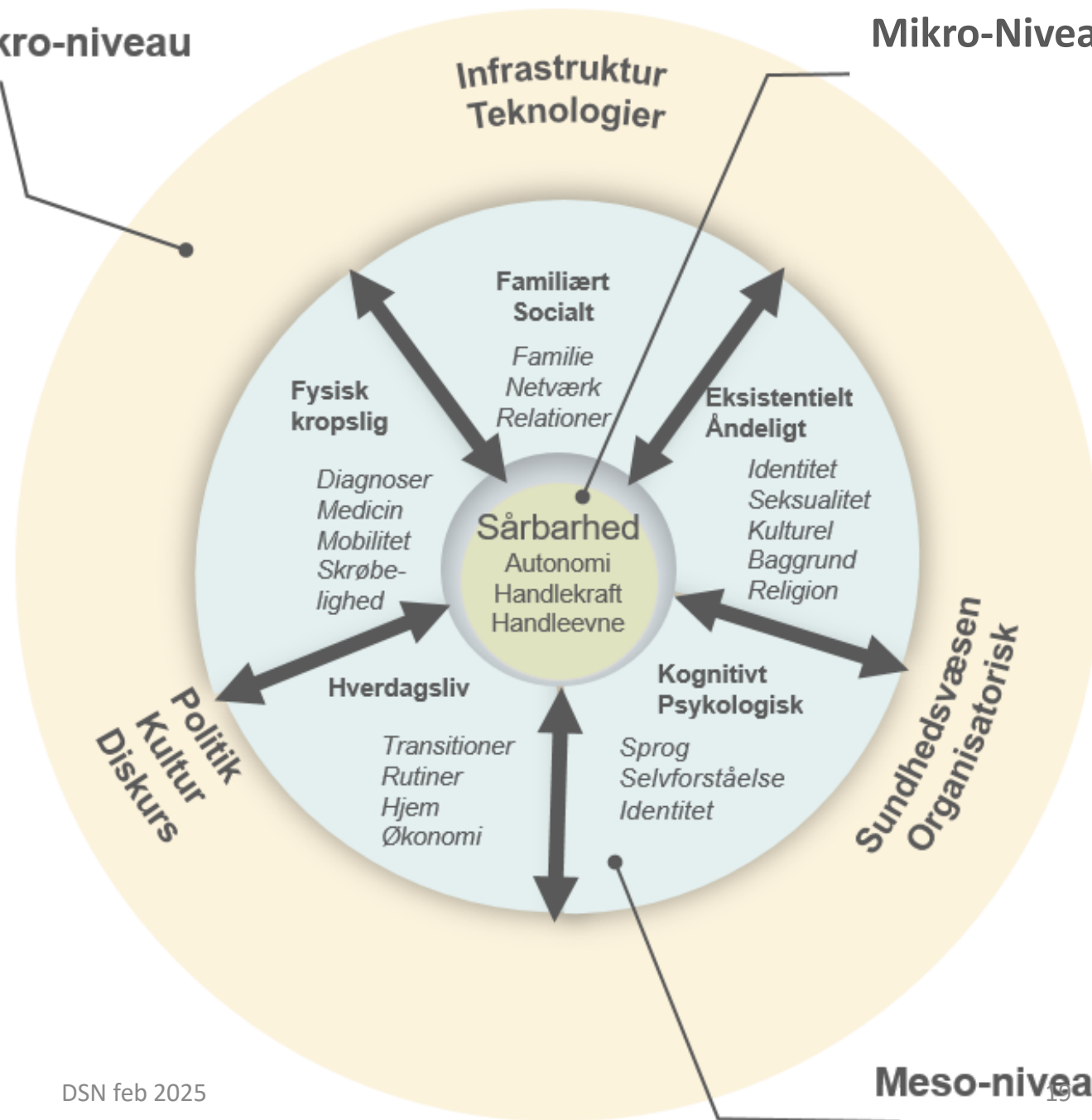
Culture and Older People

*Nielsen, Eilertsen
Sundhedsfilosofi 2024.
Kap. 18*

Makro-niveau

Mikro-Niveau

”Vi lever aldrig i magtfrie rum”

Kari Martinsen 1993

Når sårbarheden ikke rummes eller anerkendes

- Afmagt kan skabe en kultur hvor mennesker eller patienter med "sårbarhed" bliver italesat og betragtet som besværlige
- Risiko for manglende involvering, krænkelse og diskriminering
- Hvilket igen kan skabe en kultur hvor forråelse kan accelererer og accepteres

Så ja! – sygepleje til patienter der lever i sårbare positioner eller som føler sig sårbare har brug for kompetent sygepleje og omsorg!

"Når det i sandhed skal lykkes én at føre et menneske hen til et bestemt sted, først og fremmest må passe på at finde ham der, hvor han er, og begynde der.

Dette er hemmeligheden i al sand hjælpekunst. Enhver der ikke kan det, han er selv i en indbildning, når han mener at kunne hjælpe en anden."

TAK!